

І жуку наукається,
Що свого не цурається...
Т. ШЕВЧЕНКО

Адреса:
Редкація і Адміністрація:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

БІЛИЙ ДІМ ВСТАНОВЛЮЄ ПРИНЦИПИ ПОЛІТИКИ УРЯДУ У СПРАВІ ІНТЕГРАЦІЇ В ШКОЛАХ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ ПІВДЕННІ СТЕПІ
ДОТРИМУВАТИСЯ РІШЕНЬ ФЕДЕРАЛЬНОГО
СУДУ. — ГУБ. ФОБУС ПРОДОВЖУЄ СВОЮ
ОПОЗИЦІЮ ДО ВИНОСІ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — У зв'язку з відмовою губ. Фобуса дати вимогу урядом гарантію щодо вдержання ладу і порядку у Літл Року та виконання наказів федерального суду на терені стейту Аркансо, през. Айзенгавер у проголошеній Білим Домом заяві ствердив, що раз дуже рішуче, що вирішення федерального суду в справі закриття сегрегації в школах мусять бути виконані, і що уряд зобов'язаний інтервенювати у випадку невиконання цих рішень. В заяві з'ясовані принципи, що ними керується і керуватиметься през. Айзенгавер і його уряд у своїй політиці в справі сегрегації в південно-американських школах. Найголовнішим принципом для Президента є те, що рішення про шкільну інтеграцію в публічних школах ЗДА є рішенням Найвищого Суду, зобов'язуючим для всіх країн і тому уряд повинен виконувати рішення цього суду. Айзенгавер стверджує, що він готовий брати на себе відповідальність за вирішення цієї справи тільки тоді, як будуть виведені федеральні війська з Літл Року. Зокрема губ. Фобус заявив, що він у ніякому випадку не думав увести Національну Гвардію в середину школи, щоб примусити там евантуальні заворушення між учнями. Це його ствердження зв'язують із подіями у загадній школі, де в результаті цього тяжкого нападу на напади білих учнів на чорних.

Організація „Американці для Демократичної Акції“ оцінює працю членів Конгресу

Вашингтон. — Організація Американців для Демократичної Акції підсумовує працю членів Конгресу і стверджує, що 9 демократичних сенаторів на 100 відсотків підтримували ліберальні законопроекти, а між республіканськими сенаторами не було ані одного такого, який завжди голосував би ліберально, бо навіть „ліберальніші“ республіканські сенатори тільки в 83 відсотках голосували ліберально. В Палаті було 39 таких демократів, які на 100 відсотків голосували ліберально, а між республіканцями не було ані одного. Американці для Демократичної Акції називають себе неспартійною організацією, але в дійсності вони підтримують демократів, прихильників „нового“ й „справедливого“ розподілу. Три демократичні сенатори (Гаррі Ф. Бірд, Вілліс Робертсон і Аллен Фрір) завжди голосували проти ліберальних законопроектів, а між республіканськими сенаторами „дійшли до кінця“ було чотири: — Стайлес Бріджес, Беррі Голдвотер, Джордж Мелон і Джан Вільямс.

Советський шпигун Собел, плачучи перед судом, жалував свого вчинку

Нью Йорк. — 56-річний советський шпигун Джейк Собел дуже жалував того, що займався шпигунством в користь СССР і плакав, заявляючи судді Річардів Г. Левестові: „Я не можу сам собі простити. Я мав таку гарну нагоду чесно жити, коли я прибув до цієї країни, і я цього не зробив“. Собел признався був на суді до шпигунства в користь СССР, і суд визнав його винним в тому, але суддя ще не визначив йому висоти кари, що має стати 8-го жовтня. Того самого дня суддя має вирішити просяби дружини Джейка Собела — Мири Собел і Джокоба Албама, які були засуджені до п'ятирічної кари тюрем, але просили її зменшення. Прокуратор Пол В. Вільямс заявив, що Джейк Собел повинен дістати десятирічну кару тюрем.

В АМЕРИЦІ

- Відомий із подій у Літл Року „мандаринський расист“ Джейк Собел із групою своїх прихильників пікетував Білий Дім у Вашингтоні, протестуючи проти „негритянської і жидівської небезпечки“. Протестанти несли транспаренти з написом: „Америка запропала комуністам. Заберіть війська з Літл Року!“
- Стейтсманська легіслатура на Флориді ухвалила резолюцію, в якій домагастся, щоб Конгрес ЗДА висловив догану президенту Айзенгаверу за вислання федерального війська до Літл Року. В стейтсманській 35 голосів було за цю резолюцію і один проти, а в стейтсманській палаті представників — 76 „за“ і 4 „проти“.
- В Брукліні внаслідок двох негритянських юнаків, 19-річного Роберта Бембері і 22-річного Лоренса Джонсона, які напали були в Центральному парку в Нью Йорку на негале-ського амбасадора Рішкена Шагу, побили і забрали в нього 85 доларів, годинник і папіроси. Заарештовані призналися до цього, бо при них знайшли годинник і папіроси цього негалевого амбасадора. 4-го жовтня Шага має вийти зі шпиталю.
- Департамент різниці повідомляє, що цього року роздаватимуть три галушки різного аляску: премійної, першого і другого сорту. На базисах продажів поділ аляску на ці три сорти перерозподитимуть урядові федеральні охочі і яринні інспекції.
- В Норт-Верноні, Індіана, зникла одна між поліцією і двома бандитами, під час якої зникли два поліцейські і бандит Ральф В. Тейлор, а другий бандит погнав живим в руки поліцію. Ці 4 поліцейські поранені погнав за бандитами тривала 12 годин.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОЧАТКУВАВ „ДЕНЬ МОЛІТВИ“

Президент Айзенгавер і пастор Крайової Пресвітеріанської Церкви Едвард Л. Р. Елтон виходять із церкви, в якій Президент започаткував 2-го жовтня „День Молитви“ в цій країні, під час якого молився, щоб не було „класової ненависті і расового антагонізму“.

Вилсон відбуде останню пресову конференцію

Вашингтон. — Секретар оборони Чарльз Е. Вилсон 2-го жовтня відбуде останню пресову конференцію, на яку прийшла з ним і його дружина Джессі. Конференція відбувалася в мильній атмосфері, хоч секретар оборони повідомив, що обмежи виплату грошей всім фірмам, які мали замовлення від секретаря летиства. Вилсон старість від липня цього року, щоб оборонний бюджет не перевищував 38 мільярдів доларів в фінансовому році 1958, хоч початково він був запропонований на суму 40 мільярдів доларів. Вилсон виявив також, що шефи окремих родів зброї нарікають на одностійність в їх департаментах, бо боюва злізність їхніх родів зброї зменшилася до небезпечно мінімуму. Вилсон заявив також, що йому не вдалося зробити вибір між керуваннями ракетами з загальною 1,500 миль, які випрокувала армія („Юнітер“) і летиства („Тор“). Одночасно повідомляють про прийняття президентом Айзенгавером резолюції Вилсона. Одночасно повідомлення, що записався наступника Вилсона Ніла Г. МекЕлроя відбудеться в середу 9-го жовтня. В своєму листі про резигнацію Вилсон заявив, що він довше займав своє становище, як давши передбачав, і що жалус свого відходу, бо це багатьох справ не міг поладити. Президент з жалем прийняв резигнацію Вилсона і назвав його в листі: „Дорогий Чарльї“. Айзенгавер написав: „Дякую вам за успішний провід і керівництво в дуже складнолікованому департаменті. Сила наших збройних сил не тільки була затримана на відповідному рівні, але ще й була збільшена.“ Президент писав, що успіхи Вилсона заслуговують на відзнаку амеріканського народу і його Президента, а бойова готовість амеріканських збройних сил повинна бути тривким задоволенням для Вилсона.

Конвенція Братства Шоферів відкидає оскарження проти Гоффи

Маямі Біч, Флоридя. — Депутати на конвенцію Міжнародного Братства Шоферів більшістю 1.580 до 316 відкинули всі оскарження проти Джеймса Р. Гоффи, які йому закидали Комісія Етичної Практики при Американо-Британській Федерації Праці і Конгресі Індустріальних Організацій. Депутати вислухали впродовж двох годин і 15 минут оскаржень проти Гоффи, але не погодилися з ними і їх відкинули. Рішення делегатів свідчать про те, що вибір Гоффи на голову цієї організації за певний. Більшість делегатів рішила, щоб оскарження проти Гоффи не втягати на-віль до протоколу своєї конвенції, бо вони нібито „однорічні“. Братство Шоферів — це автономна робітничка організація, і АФП—КІО не має права втручатися до її внутрішніх справ. АФП—КІО домагалася, щоб спілка шоферів очистила до 24-го жовтня свій провід від злочинних елементів, бо інакше її виключили з членів в АФП—КІО. Гоффа заявив журналістам, що він задовольнений рішенням конвенції, яка більшістю заявила, щоб АФП—КІО „підшла до чорта“ з своїми домаганнями. 3-го жовтня мав відбутися вибір нового проводу спілки, і вибір Гоффи є за певний.

Лікарі зустрічаються на Союзівці в найближчу суботу і неділю

Подібно, як у минулих роках, так і цього року українські лікарі відбудуть свою товариську зустріч на Союзівці, оселі УНСОУ за адресою Кергонісон, Н. П. Зустріч відбудеться в найближчу суботу і неділю, 5 і 6-го жовтня, і її організує Українське Лікарське Товариство. Відділ Метрополітано Нью Йорку, що його очолює д-р Богдан Олесницький. Оселі товаришів зустрічі у українських лікарів на Союзівці мають уже свою традицію та кожного року приймають більше учасників. Зокрема чисельно заповидається цього-річна зустріч, участь у якій заповнює вже багато лікарів з родинними не тільки з метрополі, але і з дальших околиць. Зустріч має виключно товарисько-розважальний характер, без будь-яких офіційних чи наукових виступів у її програмі.

- Об'єднані Нації вислухали в найближчу п'ятницю заклику Андрія Либуриса, члена мейн ОН на Середньому Сході, який підписує 900.000 арабських втілювачів з Палестини з членів жидівської армії. З дотеперішньої допомоги одного втілювача припадо на одного жидівського втілювача, що нова квота, яку призначив Об'єднані Нації на цю ціль, буде також на яких 2 мільйони дол. замала, щоб задовольнити бодя мінімальні потреби втілювачів. Вони живуть у нужді і є найкращим матеріалом для агітаторів всяких крайніх гасел.
- У Гамбурзі, Кубинська республіка, грим увів 7 жовтня, які грали в безбол, а п'ять інших зазнали тяжких полег.

Франція приспішує розв'язку кризи уряду

Нариз. — Президент Франції Коті відмовився від прийняття у Франції затяжної процедури при полагодуванні урядових криз та рішучий розв'язати теперішню кризу якнайшвидше — повідомляють часописи. Раніше французький президент спершу відбудував наради з лідерами всіх більших політичних партій, вислухував їх опінії та поручав творення нового уряду спершу таким кандидатам, про яких було згорі відомо, що вони не мають шансів здобути в парламенті більшість, а ційно згодом, коли партійні політики були вже втомлені кризою — призначав найповажнішого кандидата на прем'єра. Тепер ситуація особисто грізна, бо Франція, після упадку уряду Бурже-Монорі в минулий понеділок, залишилася без проводу посередньої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, на якій буде дебатована спра-ва Альжиру, та з актуальною небезпечкою нових соціально-економічних потрясень у зв'язку з великим невдоволенням робітництва і селянства господарськими декретами уряду. Тому президент Коті має запросити до себе тільки лідера соціалістів, кол. прем'єра Гю Молле, та вислухавши його опінії, доручити місію творення нового уряду тому політику, що його вони два устійнять у своїй розмові. Найбільші шанси має колишній двократній прем'єр Франції, 56-річний Рене Плевен, лідер малої партії Демократично-соціалістична Унія Спротів. Ця партія політично належить до так званого „лівого центру“, а Плевен особисто має шанси здобути для себе підтримку всіх партій від соціалістів на лівці та соціал-радикалів і католицьких „народних республіканців“ в центрі до „незалежних“ на праві.

Король Йорданії бореться за свій ренім

Амман. — В Йорданії тепер відбуваються події дуже важливі для тривкості тамтешнього антикомуністичного уряду, що його король Гуссейн покликав був до влади в квітні ц. р., переживши тоді чистку державно-адміністративного апарату і старшинського складу з прокомуністичних елементів. Від того часу йорданський уряд правив без апострофу парламенту, що його просто не скликав. Тепер, старатимеся устализувати режим, уряд скликав парламент і вимагає від нього восту довір'я. Всупереч дотеперішньому звичаю сам король Гуссейн відчав свою пресловуту промову, в якій гостро критикував попередній прокомуністичний уряд Сулеймана Набулсі, назвавши його „гру-пою інтриганів і змовників без ніякої совісті“. Гуссейн твердив, що уряд Набулсі вів країну до анархії та наразив її на похоронення комуністичного уряду. У 40-членному парламенті з тільки 31 прийнятий 21 голос, то уряд сподівається, що в теперішньому складі парламенту знайдеться це число. Західні кореспонденти в Йорданії признають, що загальні настрої серед арабів, серед яких найбільшій вплив мають втікачі з Ізраїлю, є неприхильні до Західної, одне з теперішнього про-західного короля та його режиму.

Альжирці хочуть переговорювати з Францією

Об'єднані Нації. — Підпільна організація альжирських націоналістів, яка головним чином веде від трьох років революційну війну з французькою адміністрацією в Альжирі, Альжирський фронт Національного Визволення, поширила між членами Об'єднаних Націй меморіал за підписом свого представника в Нью Йорку, Мохаммеда Язіда. У цьому меморіалі названа організація стверджує необхідність Франції розв'язати альжирську проблему, при чому автори покладають на останній упадок уряду Монорі у Франції за приводу конфлікту в Альжирі. Тому той меморіал пропонує відбутися по між французьким урядом з одного боку і названою організацією з другого, із співучастю Тунісії і Марокко, як двох братніх і сусідніх північно-африканських держав.

Італія не хоче наслідувати СССР у справі Сан Маріно

Рим. — „Італія не вишле своїх танків до Сан Маріно“ — заявив із сарказмом італійський міністер закордонних справ Джузеппе Пелла в Сенаті, наткнувшись таким чином на поведінку Совієт у відношенні до Мадярщини. У найменшій республіці світу Сан Маріно, що лежить посередній італійській території і етнічно складається з 15.000 населення виключно італійської національності, урядують тепер два „уряди“: комуністичний, який опинився в меншості в місцевому 60-членному „парламенті“, але не хоче зректися влади і розв'язав „парламент“, та демократичний, який почав „урядувати“ в шопі при свічі і під охороною гуртка добровільців, які десь роздобули ручні скоростріли, „Збройна сила“, яка складається з 200 поліціянтів із рушницями без набоїв, не-атральна, але її командант конференція уже з демократичним „урядом“. Цей останній повідомив 14 держав, з якими Сан Маріно має зв'язки, про своє становище, і сусідня Італія негайно визнала його. Саме з цього приводу італійські комуністи зголосили запит до уряду в Сенаті, і міністер закорд. справ Пелла іронічно заперечує, наче б вони мали замір старатися за засуджуючи Францію резолюцію. Вони змагають, мовляв, до „мирної, демократичної і справедливої“ розв'язки, як її поручала резолюція попередньої Генеральної Асамблеї ОН, при чому автори того меморіалу зазначають, що така розв'язка брала б під увагу „справедливі інтереси Франції“. За неофіційними вістками з Парижу, тамтешні політичні кола ставлять неприхильно до ідеї переговорів з Фронтом Національного Визволення, бо не автоматично легалізувало б ту революційну організацію та вивичувало б її понад прихильні Франції арабські кола.

- Рим. — „Італія не вишле своїх танків до Сан Маріно“ — заявив із сарказмом італійський міністер закордонних справ Джузеппе Пелла в Сенаті, наткнувшись таким чином на поведінку Совієт у відношенні до Мадярщини. У найменшій республіці світу Сан Маріно, що лежить посередній італійській території і етнічно складається з 15.000 населення виключно італійської національності, урядують тепер два „уряди“: комуністичний, який опинився в меншості в місцевому 60-членному „парламенті“, але не хоче зректися влади і розв'язав „парламент“, та демократичний, який почав „урядувати“ в шопі при свічі і під охороною гуртка добровільців, які десь роздобули ручні скоростріли, „Збройна сила“, яка складається з 200 поліціянтів із рушницями без набоїв, не-

ДОЛЛЕС ВІДБУДЕ НАРАДУ З ГРОМИКОМ

Об'єднані Нації. — Користуючись з привасти в Нью Йорку, на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй советського міністра закордонних справ Андрея Громика, державний секретар Дж. Ф. Доллес відбуде з ним в найближчу суботу нараду у Вашингтоні. Цю зустріч улажено за посередництвом советської делегації в ОН. Як повідомляють кореспонденти з Вашингтону, Доллес не має на увазі ніяких спеціальних нових пропозицій, щоб їх зробити Москві на руки її міністра закордонних справ, проте, — за загальним переконанням — темою розмови будуть ті дві справи, які тепер становлять найповажнішу причину амерікансько-советського напруження: відкриття Совстами західного проходу щодо першої стадії міжнародного роззброєння та советська політика на Середньому Сході. Державний департамент — за твердженням газет — дивиться на заповінену зустріч амеріканського і советського керівників закордонної політики, як на „інформаційну виміну поглядів“. Таких зустрічей було вже в минулому багато і ні-чого з них не виходило. Натяка на це часописна пригадка, що остання зустріч державного секретаря Доллеса з советським міністром закордонних справ відбулась у Лондоні в серпні минулого року, з нагоди тамтешнього з'їзду міністрів закордонних справ у справі Суецької кризи. Однак тоді советським міністром закордонних справ був ще Дмитрій Т. Шепілов, заступник після останньої чистки на Кремлі на становищі професора в третью-льому високошкільному закладі над китайським кордоном. Доллес говоривши вперше з Громиком в його характері міністра закордонних справ. Хоч не можна сподіватися будь-яких спеціальних успіхів від такої розмови, проте — за твердженням часописних коментарів — державний секретар має „надію“, що з своєї безпосередньої розмови з Громиком винеся враження щодо можливостей якоїсь злагоди в справах міжнародного роззброєння і Середнього Сходу. Доллес думає, що може йому вдасться переказати „деякі власні думки“ через Громика большевицьким диктаторам у Москві.

Савді Арабія боронить права Сирії купувати зброю в СССР

Об'єднані Нації. — Який уряд у тій чи іншій країні — це її внутрішня справа, так само це добре право кожного уряду купувати зброю там, де йому подобастся — твердив речник Савді Арабії у своїй промові на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, Ахмад Шукайрі, в середу 2 жовтня ц. р. Він таврував західний підхід до останніх подій в Сирії, дармащо не назвав за іменем „З'єднаних Держав“. Зате він одверто поідемізував з державним секретарем Доллесом щодо практичної вартості її актуальності резолюції ОН з 1949 року про „посередню агресію“, стосовано через підтримку акцію та встановлення небезпечних для миру режимів. Поруч із обороною Сирії, савді-арабський представник найбільш частину свого виступу присвятив атакам на Ізраїль. Він домагався від Об'єднаних Націй, щоб вони добули фонди для переселення... жидів із Ізраїлю назад до тих європейських країн, звідкіль вони прибули, бо, мовляв, нацистський і фашистський режими минули і жидівські емігранти з Європи тужать за поворотом туди назад. Він назвав Ізраїль „одним великим концетраційним табором“, а іміграцію жидів до Ізраїлю — найбільшою причиною неспокою на Середньому Сході. — Ахмад Шукайрі був раніше представником Сирії в Об'єдн. Націях. Коли його спитали, як це сталося, що він тепер репрезентує Савді Арабію, він відповів, що „всі ми, араби, є одною нацією“.

Червоний Китай святкує 8-мі роковини існування

Гонг Конг. — Комуністичний уряд з великою парадом святкував у минулий вівторок 1 жовтня 8-і роковини свого існування. У Пейпінгу відбулася за советським зразком військовий парад, під час якого військовий міністер, маршал Пенг Те-гун відвідав дефіляду піхотних, морських і парашутних військ. Комуністичний уряд задемонстрував теж танки, артилерію і летиство, здебільша советської продукції. Очевидно, змобілізовано „народні маси“, що їх закордонні обсерватори паравоували на-тільки конституцію, щоб комуністи не могли прийти знову до влади.

- Західні Німеччини 1-го жовтня ц. р. закінчили договори про найм будинків і мешканців для стаціональних там амеріканських військовиків і військових частин. Тим часом переговори щодо нових договорів ще не закінчено. Західні альянті домагалися прийняти і коштів для стаціональних там військ поки німці не матимуть власної армії, яка могла б перебувати на себе місію оборони Західної Німеччини проти советської загрози.
- Голова єспанської держави, генерал Франсиско Франко святкував цього тижня 21-мі роковини свого приходу до влади. Він має 43 роки, коли на з'їзді єспанських старшин 1 жовтня 1936 року вибраний його лідером антикомуністичного руху і надано титул „каудільйо“. Тоді же десять тисяч тогочасних в Єспанії громадянська війна, яку ційно через три роки генерал Франко закінчив перемогою антикомуністичних військ. Тепер він має 64 роки, править авторитарно і хоче відновити в Єспанії монархію, яка мала в

У СВІТІ

- Алфред Стерн і його дружина, дояка колишнього амеріканського амбасадора в Німеччині Долла, вимурили в Совітах. Коли в амеріканській пресі, внаслідок рецензії фільму, який працював в ФБІ, з'явилися вістки про Стернів, які більшовицьких шпигунів, вони втекли до Мехіко, а згодом через Канаду і Голландію до Чехії, Стернів — мільйонери астилі весь свій маєток перенесли на готівку і забрали з собою. Вони тепер, як „туристи“, розіздять по Советському Союзу.
- Голова єспанської держави, генерал Франсиско Франко святкував цього тижня 21-мі роковини свого приходу до влади. Він має 43 роки, коли на з'їзді єспанських старшин 1 жовтня 1936 року вибраний його лідером антикомуністичного руху і надано титул „каудільйо“. Тоді же десять тисяч тогочасних в Єспанії громадянська війна, яку ційно через три роки генерал Франко закінчив перемогою антикомуністичних військ. Тепер він має 64 роки, править авторитарно і хоче відновити в Єспанії монархію, яка мала в

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ"! ПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

Микола Вайда

ШЕВЧЕНКО НА ЗАКАРПАТТІ

16-го червня ц. р. відбулася в житті американських українців велика подія. На Союзівці, на „шматку України на вільній американській землі", урочисто відкрито пам'ятник генієві українського народу. Оця подія знову й знову примушує нас підкреслювати велике значення Тараса Шевченка в житті, праці і боротьбі українського народу за вільну самостійну Українську Державу.

У найбільш віддалену частину України — Закарпаття, культ Шевченка дістався найпізніше, але не тільки усвідомив його, але й створив Шевченкову Молодь, яка повила Закарпаття до світлих безхмарних днів 1939 року, до усвоєння власної карпато-української держави.

Перші друковані поезії Шевченка появились на Закарпатті в читанках о. А. Волошина, почавши 1913 роком, та в календарях „Уніо" в Ужгороді. Уродженець Пришівщини, учитель, пізніший шкільний інспектор Івч Гриць писав, що він бачив і читав „Кобзаря" перед 1900 роком, а ще інші твердять, що „Кобзар" появился на Закарпатті багато скорше.

Култ Тараса Шевченка на Закарпатті поширюється відразу по першій світовій війні, коли виволона з-під мадар під назвою „Підкарпатська Русь", примушувала стати частиною Чехословаччини республіки. Перше публічне свято Тараса Шевченка відбулося 1920-го року, в першому році після визволення Закарпаття 1919 року. Описав відбувалися святкування щорічно не тільки по містах, але й по селах.

Вороги українського національного освідомлення негайно відлучили небезпечку культу Шевченка і почали його поборювати. Були це мадари, русофіли мадярони і чехи. Ось що писав „Карпатський Вестник" ч. 22 за 1920 рік:

„В 1920 году на первой торжественной годовщине в память Т. Шевченка одна галицко-украинский оратор заявила: „Ми разбимо московскую империю и разобьем всю Европу, если она не даст самостоятельности украинцам". В этом же году на той же годовщине д-р Брацкайло заявил, что Украина должна быть самостоятельной и освободена от московского ига. Вот один галицкий украинец и один подкарпатский украинский".

Цей самий мадари підтримував орган вмістив у ч. 31 за 1920 рік далі статтю проти культу Шевченка під назвою „Пан Шевченко — християнство".

В 1922 році відбулося в Ужгороді велике свято Тараса Шевченка, яке мало перший широкий відгук по всьому краю. Підготовлення до свята робив часопис „Руська Нива", орган Хліборобської партії під проводом д-ра М. Брацкайла та о. А. Волошина. Число 10 за 1922 рік цілу першу сторінку присвятило Т. Шевченкові, вмістивши його портрет та фотопортрет його могили. Легким і зрозумілим стилем поєднане життя Шевченка, який закінчується такими словами: „Коли нам, подкарпатським русинам, заблисла воля, ми з горінням в серцях святкуємо пам'яті найбільшого поета рідного нам народу та з почестю скляємо свої голови перед його генієм і величчю. Пам'ять його живе і жити буде аж до безсмертного кінця часів". В числі 13 за 1922 рік цей часопис повідомляв: „Святочна вистава з нумерами 61-х роковин смерті Т. Шевченка обдубется заходом всіх руських товариств в Ужгороді дня 9 квітня с. р. о гол. 8 вечером в залі городского театру".

9-го квітня 1922 року відбулося свято Т. Шевченка в міському театрі в Ужгороді. Зала була переповнена і багато людей стояло під стінами і вносили, де було можливо. Інші стояли під театром. В програмі була промова проф. А. Стефана, і-ша дія з драми „Назар Стодоля", хорів і сольові спів. Найбільше враження зробив спів „Бють погори", „Умер батько наш" і „Як умиру". На сцені виставили портрет Т. Шевченка, прикрашений рушниками і прапорами. Один з учасників так написав про це свято Шевченка: „Усі гості свята сиділи, як зачаровані, як поздавали третю годину, до скінчення, коли з великим шумом вдоволення виходили з театру. При виході чути було не з одних уст: „Красно було, дуже красно!" (Руська Нива, 1922).

Ось уривок з історичної промови проф. Августина Стефана, яку виголосив він на заході до нас, підкарпатських русинів, ідеї, думки, думи Шевченка. Ми довго, 58 років, не могли оддати йому поклон, на-

шув любов. Но уже і нам блиснула зоря свободи і ми стали вільними синями й так тепер ми можемо, більше скажу, повинні почестувати себе тим, що жертвуємо на хвиляху наше серце, нашу душу нашому безсмертному мученикові Кобзареві.

А чому ми робимо це? Чому величчемо, почитасмо сего мучка, про котрого у нас через 58 років мало що знали люди? Котрий — як говорять поетні — между нами не родився, не жив, коротко не був автохтоном! Але сі поетні забули, що підкарпатські русини прийшли сюди в давних часах із тіснини батьківщини Шевченка — із України, що той тайський мур, котрим нас наші дотеперішні гнобителі одтіли од наших восточних братів, уже розвалився і о котрий права борюся..."

Ця промова під назвою „Промова директора Августина Стефана на концерті Шевченка в Ужгороді 1922 р." появилась в пресі, а також в читанці д-ра В. Бірчака для IV класу (237-241 ст.).

Треба ще згадати, що 22 березня 1922 року відбувся великий концерт в честь Тараса Шевченка в Хусті. На цей концерт прибуло багато людей з сусідніх сіл: Великої Копані, Королеви н. Тисою, Верця та ін. Промовляв хустський учитель В. Бень, який народною мовою пояснив присутнім, хто є Шевченко і чому в його честь влаштовують свята. На цьому концерті виступили всіма вітаний артист Микола Садоський, який продекларував вірш Т. Шевченка „Послання". Після декламації присутні не переставали плескати в долоні, і Садоський мусів повторити декламацію. Селяни з Вел. Копані питаючи, де можна купити „Послання" Тараса Шевченка і запрошували Садоського до Великої Копані. На вечір, влаштований після концерту, голова філії „Просвіта" хустський адвокат д-р Будай, подякував учасникам за гарний концерт, підкреслив його велике виховне значення і висловив бажання, щоб кожного року влаштовувати свята в честь Шевченка. Говорив також поетський Хустський Василь Величко.

Започатковані в 1920, а головне в 1922-му році свята Шевченка, в наступних роках відбуваються по всіх містах, і вже в 1923 році виступали на святах з промовами і декламаціями студенти середніх шкіл, а також самі влаштовують концерти.

Шкодинки „Русин", який 1923 року починає виходити в Ужгороді, друкує на першій сторінці як мотло слова Т. Шевченка „Учїтеся, брати мої...", а словами „Нехай ім'я Тараса Шевченка разом з нашими карпаторуськими поетами стане звісним і дорогим нашому народові". В бібліотеці „Книжки русина" в 1923 році появляється перше видання про Т. Шевченка, яке написав д-р Михайло Брацкайло.

Від 1923 року, після пластового концерту Т. Шевченка в Берегові, влаштовують пластові щорічно окремі концерти в честь Шевченка з власною програмою. 28 серпня того ж року пластові у Великому

Концерти Мирослава Скали-Старицького в Америці

НЮ ЙОРК 13-го ЖОВТНЯ 1957 р. Год: 8:30 веч. TOWN HALL (123 W. 43rd St.)

НИКАГО 20-го ЖОВТНЯ 1957 р. Год: 7:30 веч. ШКОЛА СВ. МИКОЛАЯ

ЛІТРОПТ 27-го ЖОВТНЯ 1957 р. Год: 7:00 веч. НАРОДНИЙ БУДНОК (буль. Марлін)

КЛІВЛЕНД 10-го Листопада 1957 р. Год: 7:30 веч. LINCOLN HIGH SCHOOL

КВІТКИ в передпродажу місцевих крамниць.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ В НЮ ЙОРКУ — СВЮБОТА, 26-го ЖОВТНЯ 1957 р. Дванадцятий Літературно-Мистецький ЯРМАРОН ПОДРОБИЦІ ПІЗНІШЕ.

ДЗВІН НА ТРИВОГУ

Думки перед Загальними Зборами Товариства Прихильників Українського Вільного Університету.

У половині 1950 року, зав'язався Комітет, зложений із професорів і студентів УВУ, який поставив собі за ціль нести моральну та матеріальну допомогу університетові в Мюнхені. Причиною, що спонукало до такої акції, були наступні міркування: прибутки університету (оплати за студії і т. д.) і допомога із зовні (баварського уряду, ватиканських кругів і т. д.) будуть з часом зменшуватися, і єдиним джерелом фондів для УВУ залишатиметься жертвеність української еміграції, — отже, що базу треба будувати заздальгид, і то передусім в країнах, де українська еміграція може користатися з загального добробуту т. з. в ЗДА і Канаді.

Сьогодні з перспективи 7 років, можна ствердити, що ці міркування були зовсім правильні.

На основних зборах Товариства Прихильників УВУ, що відбулися рік пізніше, були ми свідками великого ентузіазму і оптимізму (напр., із середовища а. л. м. н. в УВУ зроблено внесок, щоб місячна вкладка становила п'ять доларів! Однак, вже при виборах Управління виявилось, що очолює ці роботи не багато, а підписників ніколи не думав, що стане „длинным головою" аж досьогоді. В ці часи наступних шести років Товариство спрямувало свої зусилля на поширення членства (місячна вкладка — 1 долар), розбудову сітки „мужик довір" (ідея с. л. а. Африкана Хруща) і спомогати членів (50 центів місячно), організування збіркової акції на листи УВУ і збирання добровільних пожертв.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

Уважасмо, що також нема Кисва, Львова, Чернівців та Ужгороду, на Союзівці в Америці ми відкрили пам'ятники Шевченкові, то чим робимо велике діло, бо це значить, що ми не тільки не забули пом'янути, але хочемо, щоб батько Тарас вічно пригадував нам наші обов'язки до поневолені України, щоб не спали ми на волі і не вважали її гнилою колією на американській землі, а всіма нашими силами робили все, щоб визволити Україну, щоб сповнити заповіт Шевченка.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

Уважасмо, що також нема Кисва, Львова, Чернівців та Ужгороду, на Союзівці в Америці ми відкрили пам'ятники Шевченкові, то чим робимо велике діло, бо це значить, що ми не тільки не забули пом'янути, але хочемо, щоб батько Тарас вічно пригадував нам наші обов'язки до поневолені України, щоб не спали ми на волі і не вважали її гнилою колією на американській землі, а всіма нашими силами робили все, щоб визволити Україну, щоб сповнити заповіт Шевченка.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

Уважасмо, що також нема Кисва, Львова, Чернівців та Ужгороду, на Союзівці в Америці ми відкрили пам'ятники Шевченкові, то чим робимо велике діло, бо це значить, що ми не тільки не забули пом'янути, але хочемо, щоб батько Тарас вічно пригадував нам наші обов'язки до поневолені України, щоб не спали ми на волі і не вважали її гнилою колією на американській землі, а всіма нашими силами робили все, щоб визволити Україну, щоб сповнити заповіт Шевченка.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

Уважасмо, що також нема Кисва, Львова, Чернівців та Ужгороду, на Союзівці в Америці ми відкрили пам'ятники Шевченкові, то чим робимо велике діло, бо це значить, що ми не тільки не забули пом'янути, але хочемо, щоб батько Тарас вічно пригадував нам наші обов'язки до поневолені України, щоб не спали ми на волі і не вважали її гнилою колією на американській землі, а всіма нашими силами робили все, щоб визволити Україну, щоб сповнити заповіт Шевченка.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

Уважасмо, що також нема Кисва, Львова, Чернівців та Ужгороду, на Союзівці в Америці ми відкрили пам'ятники Шевченкові, то чим робимо велике діло, бо це значить, що ми не тільки не забули пом'янути, але хочемо, щоб батько Тарас вічно пригадував нам наші обов'язки до поневолені України, щоб не спали ми на волі і не вважали її гнилою колією на американській землі, а всіма нашими силами робили все, щоб визволити Україну, щоб сповнити заповіт Шевченка.

Виявилось, що члени пересичені витримують два роки, і тому стан їх був пльавкий. З 50 членів-основників залишилось лише кілька, а згадані вище „п'ятидоларовий внесок" дає в члени не вступив. Під теперішню пору число значимих членів становить 88, а спомогачів 26. Заважується нехоті української спільноти до систематичного зобов'язання. За час своєї діяльності Товариство зверталося листовно до понад 1,500 в більшості добре забезпечених осіб, запрошуючи аступити в члени Т-ва, але без більшого успіху. Мужик довір'я по кількох роках праці зрезигнували із свого становища, а нових не вдалося підшукати. Акція збирання долегатур ТПВУ на їх місце йде мляво. Також до збіркової акції чимраз менше охочих.

Надійшли почини Організації Купців і Професіоналів в Нью-Йорку, яка щорічно на Різдва складає більшу суму на УВУ і закликає інші то роду організації до її наслідування, не знайшов ще відгуків. Так само Студентська Програда в Нью-Йорку з покликом однією організацією молоді, яка склала більшу пожертву на цілі УВУ.

ДЖІЛАС ТА УКРАЇНСЬКІ ПІДПІЛЬНІ ПУБЛІЦИСТИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Там... у господарському житті... націоналізм... „рес-публікам" припала колоніальна роль... А всі ці кортеньки, гречухи, тимощені (Кириченко ще був невідомий — Л. Ш.) зауважує Горновий „мають стільки спільного з українським народом, скільки мали помічники Родзянко чи капіталіст Терещенко". Таким чином, більшовицький вельможі поставили російський народ в управління встановили, в становищі панівного народу і до соціального поневолення неросійських народів додали ще й поневолення національ-не. Крім цього, продовжує Горновий, „класа больше-вських вельмож побудували велику імперіалістичну державу, зовсім не зацікав-лена сьогодні у „відміранні" цієї держави, що в її руках є зарядками гноблення так усіх неросійських народів, як і працуючих мас росій-ського народу, що для неї є засобами захисту її власних классових інтересів. Навіаки, вона зацікавлена в зміцненні і зростанні цієї держави... Зате всі народи СССР, працюючі маси російського народу, зацікавлені в знищенні ця-класової держави... Задача ця класово потвердилася під час страйків у советських концтаборах, де, як на-пр., у Воркуті або Кінгрі, в'язні, приналежні до поневоленіх неросійських народів, знай-

шли підтримку збону ідейних політичних в'язнів російської національності, включно з національно „розчуження" імперії, отже знищення держа-ви класів сталінських вель-мож. Але, виходячи з усіх цих тверджень, наші революційні публіцисти вже за-здалегідь поставились обе-режно до всіх ідей і ідейок інтеграції та кооперації різ-них народів на великих про-сторях. Вони знають, що саме знищення комунізму, який є для Джіласа, найбільшою перешкодою на цьому шля-ху, що не означає доведення на цю національно-визвольну бо-ротьбу до успішного кінця і що не являє собою отієї цє-вильської великої і співпраці народів, до якої кляче Джі-лас. Полтва немов попере-джає Джіласа, пишучи: „Ідея міжнародного співробітства є об'єктивно прогресивна ідея... але вона може бути цілком зреалізована тільки при умові повного здійснення принципу самовизначення на-родів. Доки існують панівні і поневолені народи, доки і зростає націоналізм, доки одні народи поневолюють інші, слабші за себе, доти не може бути мови про загальне до-вір'я між народами. А без такого довір'я між народами не може бути мови про якусь ефективну міжнародну спів-працю". І справді, тільки до-вір'я між народами може бу-ти одним фундаментом цього „єдиного, але зрізно-кованого світу, до якого за-кликає Джілас.

Що робити, коли в родині появиться азійська інфлюенца

Нью-Йорк. — Уряд здоров'я шкільних дітей в Нью-Йорку школи спільні для дітей всіх рас. В цілому місті, яка називається Ричмонд — 1,185 (5.8 відсотка). Порт-орі-канді також є найбільше в Менгетт — 42,957 (32%), а найменше в Ричмонді — 236 (1.2%). Більш дітей від-соткою найбільше в Ричмон-ді, а найменше в Менгетт.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Федеральна Кредитова Кооператива „САМОПІМІЧ" в Джерзі Сіті

ВИПЛАЧ 3 1/2 % дивиденди

ПРИИМАС — ОЩАДНОСТІ - ВКЛАДКИ

УДІПАС — ПОЗИКИ, швидко, на догідні місячні сплати, за малими відсотками.

За інформацією звертатися: в СЕТЕД — від 7-9 веч. в СВЮБОТУ — від 5-7 веч. 136 ESSEX ST., JERSEY CITY, N. J. Tel. DE 3-5348; OL 6-4999; або Passaic PR 9-0227

ПОТРІБНЕ ШКОЛАМ! ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ

Буквар — „Свою Україну любіть", К. Вагилевича... 2.00

Мова Рідна — Буквар, І. Корнученко... 2.00

Українська мова — В. Романенчук ч. I... .85

Українська мова — В. Романенчук ч. II... 1.00

Наголос — П. Ковалів... .75

Нова Історія України — І. Крип'якевич... 2.50

М. Доліницький... брошура... 3.50

Географія України — М. Доліницький... 1.50

Україна — Земля моїх батьків — Ю. Сріб-... 1.25

Українська Читанка для III р. навчання укр. мови — В. Романенчук... 1.50

Українська читанка для II кл. навчання укр. мови — Промінь — Читанка з українства для V і VI кл. — В. Радзівський — К. Кисілевський... 2.50

Золоті ворота — Читанка для української молоді — М. Овчаренко... 2.50

Граматика української мови для школи й самонавчання — К. Кисілевський... .75

Українознавство в школі — програма й дидактика — К. Кисілевський... 1.00

Історія української літератури — В. Радзівський, том I... 1.50

Історія укр. літератури — II том... 1.50

Історія укр. літератури — III том... 1.50

Маленький каталог — О. І. Рудковий... .80

Граматика української мови — О. Панейко... 2.00

IV Читанка — Матвійчук... .75

Коротка історія України — І. К... .15

“SVOBODA”, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

